

Sygn. akt II CKU 25/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 28 lipca 1998 roku

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Z. Świeboda (spraw.)

Sędziowie: SN - T. Domińczyk

SA - M. Grzelka

Protokolant - E. Chojnacka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej - P. Wiśniewskiego

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 1998 r.

na rozprawie sprawy z wniosku Banku [...] S.A. w K.

z udziałem K. J. K. i S. M. K.

o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności

na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości nr S/C V C [...]

od postanowienia Sądu Rejonowego w C.

z dnia 25 maja 1995 r., sygn. akt I Co [...]

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o opłatach sądowych należnych od kasacji.

U Z A S A D N I E N I E

Postanowieniem z dnia 25 maja 1995 r. Sąd Rejonowy w C. nadał tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu w dniu 6.IX.1993 r. przez Bank [...] S.A. w K. przeciwko J. K. klauzulę wykonalności także przeciwko małżonce dłużnika S. M. K. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową. Sąd ustalił, iż dłużnik K. K. zobowiązany jest w stosunku do Banku [...] z tytułu poręczenia kredytu. W chwili zawarcia umowy poręczenia K. i S. K. pozostawali w związku małżeńskim i między nimi istniała wspólność ustawowa. Sąd uznał nieudowodnione twierdzenie uczestniczki co do braku zgody na udzielenie poręczenia przez jej małżonka.

W kasacji Minister Sprawiedliwości wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania. Skarżący zarzuca rażące naruszenie prawa, a w szczególności art. 3 § 2 kpc w brzmieniu sprzed 1 lipca 1996 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359 ze zm.) oraz art. 36 § 2 k.r.o., a także naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Według art. 53 ust. 2 Prawa bankowego z 1989 r. moc tytułów wykonawczych bez potrzeby uzyskiwania dla nich sądowych klauzul wykonalności mają wyciągi z ksiąg banków oraz inne dokumenty związane z dokonywaniem czynności bankowych stwierdzające zobowiązania na rzecz tych banków i zaopatrzone w oświadczenia, że oparte na nich roszczenie jest wymagalne. W postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności także przeciwko małżonkowi dłużnika sąd bada to, czy osoba wskazana przez wierzyciela pozostaje w związku małżeńskim z dłużnikiem, czy pomiędzy małżonkami istnieje wspólność ustawowa, a także czy przedstawiony przez wierzyciela

dokument jest tytułem egzekucyjnym oraz przesłanki merytoryczne (art. 737 kpc). Dlatego obowiązkiem wierzyciela jest przedstawienie dokumentów, o których mowa w art. 53 ust. 2 Prawa bankowego z 1989 r. po to, by Sąd mógł dokonać oceny, czy odpowiada on wymogom tytułu egzekucyjnego. Powołanie się wierzyciela we wniosku na tytuł egzekucyjny z dnia 6 września 1993 r. nie jest wystarczające, skoro nie został on Sądowi przedstawiony, który to Sąd z kolei nie zażądał dołączenia go do akt sprawy (art. 3 § 2 kpc obowiązujący do dnia 1 lipca 1967 r.).

Wierzyciel nie dołączył do akt sprawy umowy poręczenia i znowu Sąd z uchybieniem art. 3 § 2 kpc obowiązującego do dnia 1 lipca 1996 r. nie wezwał wierzyciela o usunięcie tego braku. Nie wiadomo zatem jaką odpowiedzialność przejął K. K. w zawartej umowie poręczenia, a w szczególności czy przejął odpowiedzialność solidarną za udzielony kredyt, a także jaka jest odpowiedzialność innych osób wymienionych w art. 53 ust. 2 Prawa bankowego. Nadanie zatem klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którego wymogów formalnych i merytorycznych Sąd nie mógł sprawdzić i ocenić dokonane zostało z naruszeniem wskazanych wyżej zasad wynikających z unormowań dotyczących nadawania klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym.

Z uzasadnienia wniosku wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności także przeciwko S. M. K. wynika, że K. K. poręczył za spłatę kredytu zaciągniętego przez J. S. w kwocie ponad 398 tysięcy złotych. Sąd uznał wprawdzie za nieudowodniony zarzut uczestniczki S. M. K. co do braku zgody na udzielenie poręczenia przez jej małżonka, ale to stanowisko - na tle przeprowadzonych dowodów - nasuwa zastrzeżenie. S. M. K. słuchana jako strona zeznała, że „mąż uważał, że sprawy finansowe mnie nie dotyczą i nigdy nie rozmawialiśmy z mężem na te tematy” (k. 42). Także zeznania wymienionej mogłyby wskazywać o braku wiedzy jej co do zawartej przez K. K. umowy poręczenia. Sąd zatem winien dokonać

bardziej wnikliwie oceny zeznań S. M. K. także z całokształtem przeprowadzonych dowodów.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że udzielenie przez jednego z małżonków pozostających we wspólności majątkowej poręczenia w większym rozmiarze stanowi czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym i wymaga zgody drugiego z małżonków (art. 36 § 2 kro i art. 37 § 1 i 2 k.r.o.), chyba że zgodnie z porozumieniem stron odpowiedzialność za dług wynikający z poręczenia jest ograniczona do majątku odrębnego poręczyciela (orzeczenie z 20.VI.1997 r. II CKN 47/97 - OSNC 1997, z.12, poz. 204). Umowa poręczenia zawarta przez K. K. na spłatę kredytu na rzecz J. S. w kwocie ponad 398 tysięcy złotych niewątpliwie dotyczy poręczenia w większym rozmiarze, stanowi zatem czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym i wymagała zgody drugiego małżonka tj. S. M. K..

Niewyjaśnienie sprawy w powyższym kierunku uzasadnia zarzut naruszenia przez Sąd wskazanych w kasacji przepisów prawa. Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... Dz.U. Nr 43, poz. 189). Upływ zaś terminu do wniesienia kasacji nie stoi na przeszkodzie w jej uwzględnieniu, jeżeli zaskarżone orzeczenie narusza również interes Rzeczypospolitej Polskiej polegający na ochronie szeroko rozumianego prawa własności.

Prawo bankowe z 1989 r. zostało uchylone ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r. (art. 193 i 194). Ocena zatem bankowego tytułu egzekucyjnego powinna być dokonana na podstawie art. 96-98 Prawa bankowego z 1997 r.

aw
er